

Sygn. akt II Ca 995/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kolbuc

Sędziowie: SSO Monika Kośka

SSO Beata Piwko (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa J. M., M. M.

przeciwko A. G.

roszczenia o zachówek

na skutek apelacji powodów i pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 5 kwietnia 2013 r. sygn. V C 3/13

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie za okres od 4 lutego 2013 roku i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Busku – Zdroju, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

II Ca 995/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju V Wydział Cywilny Zamiejscowy z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej uwzględnił częściowo powództwo J. M.i M. M.o zachówek oraz orzekł o kosztach procesu.

Od tego wyroku apelację wywiodły obie strony.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd Okręgowy ustalił, że sprawa została rozpoznana i rozstrzygnięta przez sąd z udziałem sędziego E. B., która decyzją z 14 listopada 2012 roku, podpisaną przez działającego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości Podsekretarza Stanu W. W., została z dniem 1 stycznia 2013 roku przeniesiona na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Busku Zdroju (k.271).

Postępowanie przed Sądem Rejonowym w Busku Zdroju jest dotknięte nieważnością za okres od 4 lutego 2013 roku.

Okoliczności powodujące nieważność postępowania sąd bierze pod uwagę z urzędu na każdym etapie postępowania. Jedną z przyczyn nieważności postępowania wymienionych w art. 379 k.p.c. jest sprzeczny z przepisami prawa skład sądu orzekającego (art.379 pkt 4 k.p.c.). O sprzeczności z prawem składu sądu orzekającego decyduje także fakt podjęcia decyzji o przeniesieniu sędziego orzekającego w sprawie na inne miejsce służbowe niezgodnie z prawem, w szczególności przez nieuprawniony organ lub w niewłaściwym trybie.

Sprawę poddaną kontroli instancyjnej rozpoznawał sąd z udziałem sędzi, która została przeniesiona na inne miejsce służbowe na podstawie decyzji wydanej przez urzędnika państwowego - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe, regulowane przepisami art. 75§1 i §2 pkt 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych, może na podstawie art. 75§3 cytowanej ustawy, nastąpić na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości. Podsekretarz stanu ani sekretarz nie są do tego uprawnieni. Nie ma przy tym znaczenia użycie adnotacji „z upoważnienia”.

Uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe należy do uprawnień władzy wykonawczej, a przyznane mu na podstawie przepisu szczególnego, nie może być przekazane innej osobie. Decyzja Ministra Sprawiedliwości, mająca umocowanie w art. 75§3 w zw. z art. 75§1 i §2 p.u.s.p., dotyczy miejsca służbowego sędziego, które jest istotnym elementem władzy sądowniczej i jego określenie nie mieści się w dziedzinie władzy wykonawczej. Miejsce służbowe sędziego wyznacza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przy powołaniu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim. Miejscem służbowym sędziego jest konkretny sąd, w którym sędzia może sprawować władzę sądowniczą. Miejsce służbowe wytycza zatem zakres jego władzy. Dlatego też uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe nie może być traktowane jako działanie w zakresie administracji publicznej. Podejmując decyzję o przeniesieniu sędziego Minister Sprawiedliwości ponosi osobistą odpowiedzialność prawną i ustrojową, której nie może scedować na inne osoby, w szczególności, że stanowi ona ingerencję w zasadę podziału władzy (art. 10 ust.1 Konstytucji).

Reasumując, stwierdzić należy, iż uprawnienie przewidziane w art. 75§3 w zw. z art. 75 §2 pkt 1 p.u.s.p. do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe przysługuje wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości. W konsekwencji decyzja o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe, podjęta przez sekretarza lub podsekretarza stanu jest wadliwa (bezprawna) a skład orzekający z udziałem takiego sędziego jest sprzeczny z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.

Przedstawione powyżej stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały podjętej w siedmioosobowym składzie, w dniu 17 lipca 2013 roku, w sprawie IIICZP 46/13. Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni ten pogląd podziela.

Nieważność postępowania przed sądem I instancji obliguje sąd II instancji do uchylenia wyroku lub postanowienia, ponadto zniesieniu podlega postępowanie w części dotkniętej nieważnością, w tym przypadku za okres od 4 lutego 2013r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386§2 k.p.c.

SSO B.Piwko SSO T. Kołbuc SSO M.Kośka